

กระบวนการทางการเมือง ในการถ่ายโอนสถานีนอนมัย

ผศ. เวียงรัฐ เนติโพธิ์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

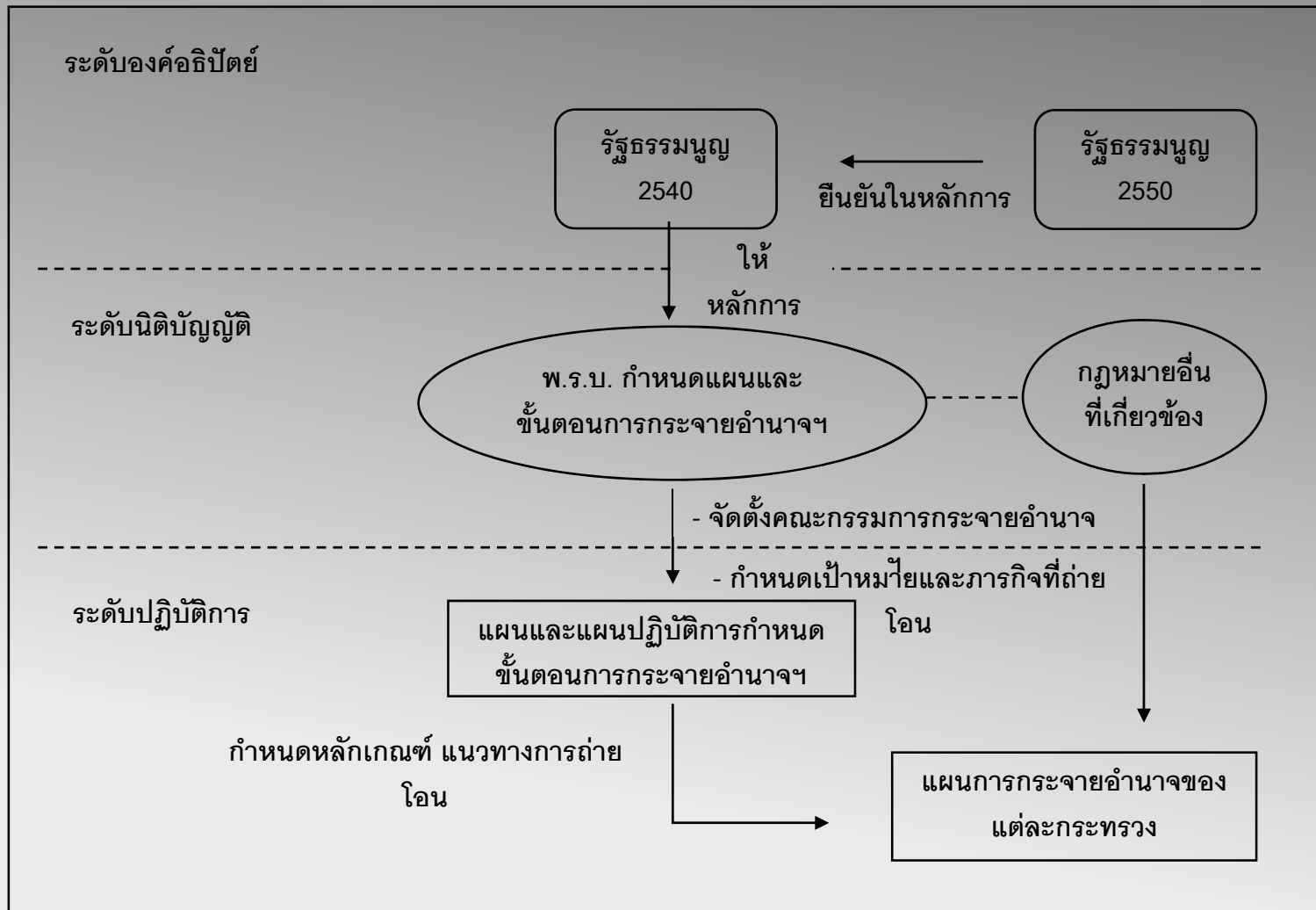
เวทีวิชาการสู่ความเป็นธรรมด้านสุขภาพครั้งที่ 1

1 ธันวาคม 2553

ศึกษาอะไร?

- ส่วนกลาง ศึกษาขั้นตอนจากรัฐธรรมนูญ ถึง การถ่ายโอน 28 สถานี
อนามัย
 - ขั้นตอนทางกฎหมาย
 - นโยบาย
 - การดำเนินการ
- ส่วนท้องถิ่น ศึกษา 5 อปท.ตัวอย่างที่รับถ่ายโอนสถานีอนามัย
 - โครงสร้างทางการเมืองในระดับท้องถิ่น
 - ความสัมพันธ์ระหว่าง **political actors**
 - การบริหารงานระหว่างอปท.กับสถานีอนามัยหลังการถ่ายโอน

ส่วนกลาง: จากกฎหมายสู่การปฏิบัติ

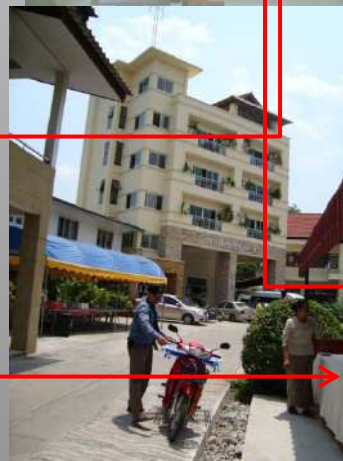
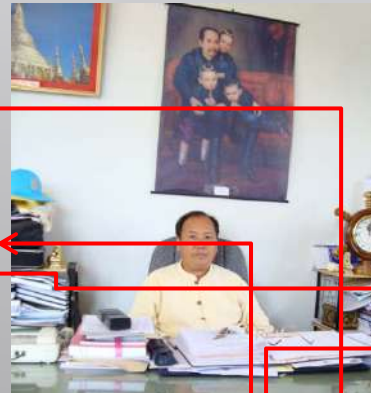
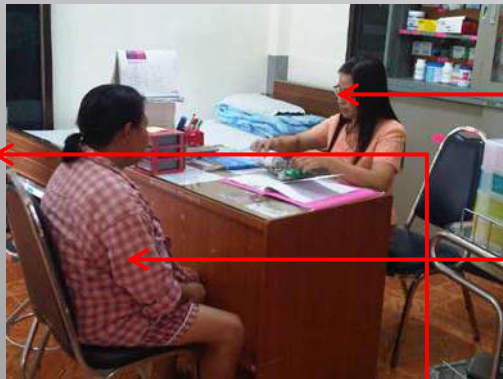

ระดับท้องถิ่น: 5 อปท. ตัวอย่าง

- การเมือง ตัวแสดงทางการเมือง และ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงต่างๆ

คำชี้แจง: ข้อมูลงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ประเภท/โครงการ/กิจกรรม	งบปี ๖๓				งบปี ๖๓				งบปี ๖๓
	งบปี ๖๓	งบปี ๖๓	งบปี ๖๓	งบปี ๖๓	งบปี ๖๓	งบปี ๖๓	งบปี ๖๓		
งบปี ๑	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	
งบปี ๒	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	
งบปี ๓	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	
งบปี ๔	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	
งบปี ๕	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	

พบอะไร?: ส่วนกลาง

- ความชำนาญเฉพาะด้าน VS ปกครองตนเองแบบประชาธิปไตย
 - หาวิธีประนีประนอม ชั่วเวลา
- ความล้มเหลวในการบังคับใช้กฎหมาย
 - องค์กรภาครัฐไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ
- ให้ผู้มีอำนาจยอมมอบอำนาจ
 - เป็นไปไม่ได้ จึง **dead lock**

พบอะไร? : ท้องถิ่น

- ความไม่เป็นอิสระของท้องถิ่น
 - ไม่สามารถจัดการด้านสาธารณสุขเองได้ แม้อปท.มีศักยภาพ
- คอร์ปชั่น ผลประโยชน์ทางการเมือง
 - ปัญหาการบริหารจัดการ
 - ส่งผลด้านลบต่อการกระจายอำนาจ
- อปท.ขาดความรู้ความชำนาญด้านสาธารณสุข
 - ประสานงานระหว่างสถานีอนามัยกับอปท.ยาก (อาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว)
 - ขึ้นกับผู้บริหาร

แนวโน้ม: ส่วนกลาง

- ปรับตัวจาก **decentralization** เป็น **delegation**
- ชื้อเวลา ไม่มีกำหนดที่ชัดเจนในการถ่ายโอนอำนาจ
- ขาดการประสานภาพรวมการกระจายอำนาจ
- สปสช. มีอำนาจเพิ่มมากขึ้น กระทรวงสาธารณสุขลดบทบาท
 - คำถาม: บทบาทของสปสช. จะเป็นบทบาทที่กระจายอำนาจได้อย่างไร?

แนวโน้ม: ท้องถิ่น

- ความพยายามปรับตัว หารูปแบบเฉพาะ
 - สร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่
 - ใช้วิธีการทางการเมืองในการบริหารจัดการ
 - เน้นงานสาธารณสุขอื่นๆ ตามศักยภาพ
- การแข่งขันทางการเมือง เพิ่มมากขึ้น
 - สร้างความสับสนวุ่นวายให้กับ ประชาชน และข้าราชการท้องถิ่น
 - มีกลุ่มการเมืองใหม่ๆ
 - เกิดพลวัตทางการเมือง

เสนออะไร?

■ ระดับรากฐานของปัญหา

- เน้นเรื่องนิติรัฐ
- ให้อปท.เป็นศูนย์กลางในการกระจายอำนาจ

■ ระดับประนีประนอม

- สร้างความเข้าใจในขนาดตกรจัดการเรื่องสาธารณสุขให้ตรงกัน
- แสวงหารูปแบบการบริหารจัดการที่สมดุลระหว่าง ความชำนาญ (ของสธ.) กับความเป็นตัวแทนของประชาชน (ของอปท.)
- นำเสนอรูปแบบใหม่ๆ ที่นอกเหนือจากการถ่ายโอนอำนาจ
- สร้างความยืดหยุ่นในระยะเปลี่ยนผ่าน

บทสรุป

สมดุลระหว่าง

ผู้เคยมีอำนาจ กับ ผู้ที่เริ่มมีอำนาจ

ความชำนาญเฉพาะด้าน กับ หลักแห่งการกระจายอำนาจ

การตอบสนองต่อประชาชน กับ ส่วนร่วมของประชาชน

ขอบคุณค่ะ